

Sifrowoý ogurlyk!

Category: Kitapcy, Publisistika, Romanlar

написано kitapcy | 26 январа, 2025

Sifrowoý ogurlyk! SIFROWOÝ OGURLYK!

Emeli aň sistemalaryny ähli romanlardan, ylmy-barlaglardan, ensiklopediýalardan, pýesalardan aýyrsak (sesli we şekilli ýazgylar hakda-ga aýdybam durjak däl), onuň elinsw size akyllý teklipleri berer ýaly näme galar?

Günbatarda pikir we sungat ugrunda hususy eýeçilik hukugyny kepillik astyna alýan berk kanunlaryň we serenjam beriji edaralaryň bardygyna garamazdan, emeli aň wagtynyň akymy ähli kanuny çäklendirmeleri ýer bilen ýegsan etjege meňzeýär.

«Tagt oýunlary» («Game of Thrones») romanlar tapgyrynyň awtory Jorj R.R.Martin we beýleki ýazyjylar ABŞ-nyň Kaliforniýa ştatyndaky «Open AI» kompaniýasynyň üstünden arz etdiler.

Fransiýanyň «AFP» habarlar agentligi ýazyjylaryň kompaniýany çeper eserleri pikir eýeçilik hukuhyna eýermezden «ChatGPT» programmasyny kämilleşdirmek üçin ulanmakda aýyplaýandygyny habar berýär. Olar Nýu-Ýorkuň federal sudunda arza boýunça açylan derňew işinde bu kompaniýany döreden eserleriniň dil modelini, ýagny özünden soralan her bir soraga jogap hökmünde her dürli teksti taýýarlap bilýän «ChatGPT» programmasynyň

goldanyan emeli añ tehnologiýasyny taýýarlamak üçin «birugsat» peýdalanmakda aýypladylar.

Belkäm, käbiriňiz geň galyp ýa-da munuň öte çişirilen we klassyky awtorlaryň eýýamyň ösüş ruhuna hem-de diline garşy «barlyşyksyzlygydygyny» pikir edip biler. Emma has ýakyndan seredenimizde, emeli añ sistemalarynyň edýän işiniň has öňki işleriň we maglumatlaryň sistematiki, gizlin, akyllý görünüşde ogurlamakdygyny göreris.

Edilen işler we alynan maglumatlar gözleg enjamyna girizilýär, bu enjamam öz gezeginde alan zatlaryny syrly çanagynda dürüşde edýär se zyndanam her kimiň islegine görä «tagam» ýa-da «içgi» hökmünde hödürleýär. Şeýdibem pikir eýeçiligine bolan hukuk gümüne gidýär.

Ýazyjylaryň adyndan arz eden aklawjylar «bu algoritmlediň köp derejede sistematiki ogurlygy öz içine alýandygyny öňe sürýär. Dogrusyny aýtmaly bolsa, aklawjylaryň werziş bolnan her tüýsli mekirlikleriniň we hileleriniň bardygyna garamazdan, şu gezek olaryň hakykatyň we mantygyň tarapynda çykyş edýändiklerine hiç hili şübhe ýok.

ИСКУССТВО ЦИФРОВОЙ САМОЗАЩИТЫ

Дмитрий
Артимович

kitapcy.ru

Emeli añ sistemalaryny ähli romanlardan, ylmy-barlaglardan, ensiklopediýalardan, pýesalardan aýyrsak (sesli we şekilli ýazgylar hakda-ga aýdybam durjak däl), onuň elinsw size akyllý teklipleri berer ýaly näme galar?!.

Şol sebäpli ahlak gymmatlyklaryndan söz açmagyň we edebiýat ogurlygy hakda akyly bermegiň ýerine şeýle gözleg düwmelerini öndürýän kompaniýalary döredijilik işgärleriniň eserlerini mugtuna ogurlaýandygy üçin pul tölemäge mejbur etmek gerek. Soňra emeli añ bilen işleýän şeýle düwmeleriň müşderileri üçinem olardan ep-esli mukdarda pul almaly, çünki olar diňe kiselerinden pul çykyp başlanda ýola gelerler!

Bu pudagyň käbir liderleri-de eýýämden muny duýup başlana meňzeýär, baryp sentýabr aýynyň başlarynda «Microsoft» döredijilikli emel añ serişdelerini ulanmak arkaly işlenip düzülen mowzuk boýunça awtorlyk hukugynyň bozulandygy sebäpli üstünden arz edilen müşderilerini kanuny taýdan gorag astyna aljakdygyny mälim etdi. Emma munuň olara peýdasy degmese gerek. Eger dünýäniň döredijilik adamlarynyň bu global hukuk we ahlak mazmunly hereketi ugruna bolsa, sifrowoý ogrularyň öňüne taýak oklanar diýip pikir edýärim.

Zamanabaplygyň we döwrüň ruhuny oňlamagyň hatyrasyna işleri düzgünleşdirýän gymmatlyklary depgilemek, hasam beteri hakyky döredijiligiň «ruhuny» öldürmek nädogry.

Mişari ZEÝDI,

Saud Arabystanly žurnalist.

Sişenbe, 26.09.2023 ý. Publisistika